

مصاحبه

"رویکرد بین رشته‌ای: تغذیه دام یعنی زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، شیمی و ..."

مصاحبه با دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار؛ دانشیار تغذیه دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه

اشکان غلامی^{۱*} و فرزاد غفوری^۲

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی تغذیه دام، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران
^۲ دانشجوی دکتری تخصصی ژنتیک و اصلاح نژاد دام و طیور، گروه مهندسی علوم دامی، دانشکده‌های کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، البرز، ایران

در این شماره از نشریه علمی - ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، به پای صحبت‌های دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار، استاد محترم گرایش تغذیه دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه، می‌نشینیم. استادی که مجموعه‌ای از موفقیت‌های علمی و عملی را در ابعاد مختلف دانشگاه و صنعت در کارنامه خود دارند.

دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار در سال ۱۳۶۲ در شهرستان تبریز استان آذربایجان شرقی چشم به جهان گشودند. ایشان مقاطع ابتدایی، راهنمایی و متوسطه را در شهرستان تبریز گذرانده‌اند و پس از شرکت در کنکور، سال ۱۳۸۱ در مقطع کارشناسی رشته مهندسی کشاورزی - علوم دامی پذیرفته شدند. همچنین مدارک مقطع‌های کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی خود را از دانشگاه تهران دریافت کردند. دکتر خلیل‌وندی بهروزیار در تمام مقاطع مختلف تحصیلی خود به عنوان دانشجوی ممتاز ورودی و نفر اول فارغ‌التحصیل شده‌اند. همچنین، در طول دوره دکتری تخصصی، یک دوره فرصت مطالعاتی در انستیتو علوم دامی دانشگاه بن آلمان (University of Bonn) با راهنمایی پروفسور Helga Sauerwein و پروفسور Manfred Mielenz داشته‌اند. هم‌اکنون ایشان دانشیار و عضو هیئت علمی گروه مهندسی علوم دامی (گرایش تغذیه دام) دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه هستند که در طول دوره فعالیت خود در این دانشگاه، راهنمایی و مشاوره تعداد بسیار زیادی از دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی را عهده‌دار بوده‌اند و دارای تعداد بسیار زیادی مقالات منتشر شده در نشریات، کنفرانس‌ها/همایش‌ها و کنگره‌های معتبر داخلی و بین‌المللی هستند. به گفته آقای دکتر خلیل‌وندی بهروزیار، ایجاد انگیزه برای یادگیری دانشجویان با همکاری واحدهای مختلف پرورشی صنعتی در قالب دوره‌های کارآموزی و کارورزی و حتی در طی دوره فعالیت‌های اجرایی پایان‌نامه قطعاً در توسعه نیروی انسانی مورد نیاز صنعت بسیار مؤثر خواهد بود. همچنین ایشان در رابطه با عوامل کلیدی دخیل در موفقیت انسان‌ها در تمامی زمینه‌های زندگی، "پشتکار، اعتماد به نفس، انصاف و اخلاق" را به عنوان عامل‌های بسیار مهم و کلیدی در هر زمینه و هر حوزه‌ای برای رسیدن به موفقیت معرفی کردند.

در ادامه با این استاد فرهیخته به صحبت می‌نشینیم:

*نویسنده مسئول: gholami.ashkan@ut.ac.ir

بخش: تغذیه دام دبیر تخصصی: دکتر پروین شورنگ

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۷/۰۵ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۰۷/۰۸ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۷/۱۰ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۳/۰۹/۲۰

فرنس‌دهی: غلامی، ا.، غفوری، ف. "رویکرد بین رشته‌ای: تغذیه دام یعنی زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، شیمی و ...". مصاحبه با دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار؛ دانشیار تغذیه دام گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه. علمی - ترویجی (حرفه‌ای) دامستیک، ۱۴۰۳؛ ۴۴-۵۱ (۳): ۲۴.

AnimSSAUT

از دوران تحصیلی خود در مدرسه و مقاطع مختلف دانشگاهی (کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی) بفرمایید.

بنده در دوران ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان به ترتیب از مدارس شهید مفتح، شهید چمران و ثقه‌الاسلام تبریز با رتبه ممتاز و شاگرد اول فارغ‌التحصیل شده و در مقطع پیش دانشگاهی دانش‌آموز دبیرستان ماندگار فردوسی تبریز بودم. در خرداد سال ۱۳۸۱ از مقطع پیش‌دانشگاهی فارغ‌التحصیل و در همان سال در مقطع کارشناسی دانشگاه ارومیه در رشته مهندسی کشاورزی-علوم دامی پذیرفته شدم. چهار سال دوره کارشناسی را در محضر اساتیدی همچون مرحوم دکتر علی میرزا آقازاده و بزرگوارانی که بعداً افتخار همکاری با آن‌ها را داشتم، سپری نموده و به عنوان فارغ‌التحصیل رتبه اول در سال ۱۳۸۵ وارد دوره کارشناسی ارشد تغذیه دام دانشگاه تهران شدم و از محضر اساتید محترم گروه مهندسی علوم دامی بسیار آموختم. در این مقطع پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد خود را با عنوان ارزیابی تغذیه‌ای گیاه علوفه‌ای اسپرس با راهنمایی اساتید و دوستان عزیزم آقایان دکتر کامران رضایزدی و دکتر مهدی دهقان بنادکی با رتبه عالی و پس از چندین ماه زحمت و کار فشرده و شبانه روزی در شهریور ۱۳۸۷ به اتمام رسانده و در همان سال در مقطع دکتری تخصصی تغذیه نشخوارکنندگان، مجدداً دانشجوی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران شدم. در دوران کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی دوستان بسیار عزیزی همواره در کنارم بودند که تا به امروز این دوستی‌ها ادامه دارد که از جمله این بزرگواران می‌توان به دکتر مهدی بهرامی یکدانگی، دکتر فرهنگ فاتحی، دکتر حمیدرضا خزانه‌ای، دکتر بابک عارف‌نژاد، دکتر مختار غفاری، دکتر عباس فرح‌آور، دکتر عیسی دیرنده، دکتر مهدی کاظمی بن چناری، دکتر حمیدرضا میرزایی الموتی، دکتر رضا طاهرخانی و سایر دوستانی که ذکر نام همه آن‌ها در این مجال امکان‌پذیر نیست، اشاره نمود. در طول دوره دکتری تخصصی بنده موفق به کسب بورس عضویت در هیئت علمی دانشگاه ارومیه شدم. تلاش برای انجام پژوهشی مؤثر و متفاوت باعث شد به سمت مسائل بین رشته‌ای متمرکز شده و به واسطه کمک‌ها و حمایت‌های بی‌دریغ جناب آقای دکتر مهدی دهقان بنادکی به عنوان استاد راهنما و سایر اساتید محترم گروه، پس از گذراندن آزمون جامع دوره دکتری تخصصی توانستم رساله دکتری را در زمینه تولید و ارزیابی نسل نوین مکمل‌های چربی محافظت شده در پژوهشگاه شیمی و مهندسی شیمی ایران با راهنمایی مشترک استاد و دوست گرانقدرم آقای دکتر محمد

با سلام و عرض وقت بخیر؛ متولد چه سالی هستید و در کدام شهر به دنیا آمده‌اید؟

با عرض سلام و وقت بخیر، بنده ۹ دی ماه سال ۱۳۶۲ در شهر تبریز متولد شده‌ام.

تصویر ۱- دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار - عضو هیئت علمی گروه مهندسی علوم دامی دانشکده کشاورزی دانشگاه ارومیه

hamed khalilvandi-Behroozar

Associate professor of Ruminant Nutritional Physiology, Urmia University

Verified email at urmia.ac.ir

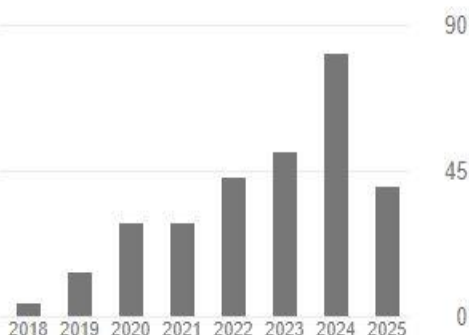
Ruminant Nutrition Ruminant Nutritional physio... Dairy cow nutrition Feed processing and techn...

GET MY OWN PROFILE

Cited by

VIEW ALL

	All	Since 2020
Citations	330	273
h-index	9	9
i10-index	9	9

تصویر ۲- پروفایل دکتر حامد خلیل‌وندی بهروزیار در موتور جستجوی وب Google Scholar

بسیار فعالی داشتیم و از همان دوران کارشناسی حضور فعالی در آزمایشگاه، فارم، کتابخانه و گروه داشتیم و از همان دوران تلاش برای تقویت دانش زبان تخصصی و مطالعه کتب تخصصی به زبان انلیسی را شروع کردم که در مقاطع تحصیلی بعدی بسیار برایم راهگشا بودند. همین روحیه تلاش، اعتماد به نفس در طول دوران کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هم ادامه یافت و به یاری خداوند و همراهی اساتید و دوستان بزرگوار منجر به کسب تجربیات بسیار خوب و سرمایه گذاری مناسبی برای آینده شد. بر همین اساس، تلاش‌ها در طول انجام رساله دکتری تخصصی باعث شد ارتباط بسیار مناسب و مستمری با آزمایشگاه‌های مختلف و مرجع در زمینه‌های شیمی، مواد و ... ایجاد کنم که تا همین امروز از این ارتباطات بهره برده‌ام و رابطه بسیار خوبی با کانون‌های مختلف تولید و ارزیابی خوراک و افزودنی‌ها در کشور ایجاد شده است.

در چه مقطعی از زندگی‌تان ازدواج کرده‌اید؟ آیا فرزندان شما هم در همین رشته مشغول هستند؟

بنده در سال ۱۳۸۸ در حالی که مشغول به تحصیل در نیمسال دوم دوره دکتری تخصصی بودم، ازدواج کردم و همواره بخشی از موفقیت‌های تحصیلی و شغلی‌ام را مدیون بردباری‌ها و صبر و تحمل همسر عزیزم سرکار خانم دکتر مریم دنیادوست هستم. ایشان علاوه بر مقطع دانشجویی، در حال حاضر هم به عنوان متخصص قارچ‌شناسی در پروژه‌های مختلف دانشجویی یار و یاور و پشتیبان فعالیت‌های پژوهشی بنده بوده و همواره مشوق من هستند. دو فرزند پسر ۱۳ و ۸ ساله دارم که علاقه زیادی به حیوانات و طبیعت دارند، همواره در بازدیدهای فارمی و نمایشگاه‌ها همراه من هستند و بسیار باهوش و با استعداد مشغول به تحصیل هستند. ان‌شاءالله در آینده هر کدام به نحوی بتوانند منشأ اثر خیر برای کشور باشند.

آیا پیشینه کار خانواده همچون شغل پدر در انتخاب شما (رشته علوم دامی) تأثیر گذار بوده است؟

پدر بنده کارمند ارشد سازمان جهاد سازندگی و متعاقباً جهادکشاورزی استان آذربایجان شرقی بود. به واسطه شغل ایشان بنده با حوزه دام و پشتیبانی امور دام آشنایی داشتم. می‌توانم گفت که این امر در انتخاب من می‌توانست مؤثر باشد، ولی حقیقت مطلب این است که این آشنایی اولیه برای یک فرد شهری خیلی انگیزه ایجاد نمی‌کند. با این حال، بی‌تعارف بسیاری از هم نسلان ما به واسطه محدودیت‌های ورود به دانشگاه‌ها و

غفارزاده بگذرانم و یکی از اولین افراد در زمینه ایجاد روابط بین‌رشته‌ای در زمینه تغذیه نشخوارکنندگان باشم که به حمدلله به نتایج خوبی در زمینه تولید محصول باکیفیت ایرانی و انتفاع صنعت دامپروری کشور ختم شد. در نهایت بنده پس از طی یک دوره فرصت مطالعاتی در انستیتو علوم دامی دانشگاه بن آلمان با راهنمایی پروفسور Helga Sauerwein و پروفسور Manfred Mielenz در زمینه تأثیر مکمل‌های مختلف بخصوص نیاسین و CLA بر بیان ژن‌ها در ذخایر مختلف بافت چربی گاوهای شیری، در اردیبهشت سال ۱۳۹۲ با درجه عالی از رساله دکتری تخصصی خودم دفاع کردم و آماده شروع به کار در دانشگاه ارومیه شدم. از شهریور سال ۱۳۹۲ در گروه مهندسی علوم دامی دانشگاه ارومیه مشغول تحقیق و تدریس هستم.

در دوران تحصیل خود در مدرسه چه ویژگی‌هایی داشتید؟ بعد از ورود به دانشگاه چه تغییری کردید؟

من معمولاً به عنوان دانش‌آموزی پرجنب و جوش، ساعی و با پشت کار شناخته می‌شدم، علاوه بر فعالیت‌های درسی در زمینه‌های مختلف فرهنگی و غیر درسی و تشکلهای مختلف دانش‌آموزی حضور فعالی داشتم و همین وضعیت را در طول دوره کارشناسی هم حفظ کردم و تلاش کردم ضمن کسب نمرات خوب و کسب مقام شاگرد اولی در دوره کارشناسی همچنان به فعالیت‌های فرهنگی و فوق برنامه و فعالیت در تشکلهای دانشجویی مختلف بپردازم. در کنار این، فعالیت در انجمن‌های علمی از جمله انجمن علمی-دانشجویی علوم دامی و مشارکت در انتشار نشریه‌ای به نام دامپروران جوان در آن ایام از جمله مشغولیت‌های دلنشین دوران کارشناسی در کنار دوستان عزیزم بود. به علاوه وجود امکانات مناسب و مثال زدنی در گروه و نزدیکی تأسیسات پرورش دام به ساختمان گروه و خوابگاه‌ها این امکان را فراهم می‌کرد که حضور چشم‌گیری در فارم‌های آموزشی-پژوهشی داشته باشم. در این ایام با کمک به فعالیت‌های اجرایی پایان‌نامه دانشجویان کارشناسی ارشد گروه، اولین تجارب کار پژوهشی در من شکل گرفت. حضور فعالی در آزمایشگاه تغذیه دام داشتم و در سال آخر دوره کارشناسی مسئولیت کلاس حل تمرین درس تغذیه اختصاصی دانشجویان دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه را هم برعهده داشتم که اولین تجربه من از تدریس بود. در همین ایام با راهنمایی جناب پروفسور پرویز فهومند مقدمات گردآوری و تدوین کتابی تحت عنوان پرورش گوساله و تلیسه را فراهم کردم که به اولین تجربه من در زمینه کتاب و ترجمه ختم شد. در کل دوره دانشجویی

رشته‌های بهتر و علی‌رغم استعداد بالا وارد رشته‌های زیرمجموعه کشاورزی شده و اتفاقاً منشأ اثر شده‌اند. بیشترین علاقه و عشق من بعد از ورود به این رشته پس از آشنایی با زوایا و عمق این رشته ایجاد شد و الحمدلله از ورود به این رشته پشیمان نیستم و چندین نفر هم به واسطه مشاوره‌ای که از بنده داشته‌اند، وارد این رشته شده‌اند.

آیا شما با علاقه و شناخت وارد رشته علوم دامی شده‌اید؟ چرا تغذیه دام؟

در سوال قبلی تا حدی به این سوال هم پاسخ دادم. شناخت به نسبت خوبی از این رشته در سال ۱۳۸۱ در سطح جامعه وجود نداشت. با این حال بنده قبل از انتخاب رشته سعی کردم از افراد مطلع و مرتبط با دام و دامپروری مشورت کنم و بر همین اساس علوم دامی و دامپروری را به دامپزشکی ترجیح دادم. در طول دوره کارشناسی آنس و علاقه قابل توجهی با این رشته ایجاد شد و با شناختی که از گرایش‌های مختلف پیدا کردم و ارتباطی که با دانشجویان کارشناسی‌ارشد داشتم، و علاقه‌ای که به تغذیه پیدا کردم با شناخت کامل در دوره کارشناسی‌ارشد صرفاً رشته تغذیه نشخوارکنندگان را انتخاب و در آن ادامه تحصیل دادم. در طول دوران تحصیل و دوران دانشگاه هم همواره با علاقه به تدریس و تحقیق در زمینه‌های مختلف تغذیه و فیزیولوژی تغذیه‌ای نشخوارکنندگان به خصوص گوساله‌ها و گاوهای دوره انتقال پرداخته‌ام.

خصوصاً تغذیه دام وجود دارد. در شرایط فعلی با افزایش تولید دام و افزایش اهمیت تأمین دقیق و صحیح نیازهای مواد مغذی در کنار قیمت بالای نهاده‌ها بخصوص و نهاده‌های معمول، نیاز به متخصصین تغذیه برای بهینه کردن فرایند پرورشی بیش از پیش وجود دارد. با این حال آنچه بیش از این نیاز است نیاز به تفکر خلاق و تفکر انتقادی در این زمینه است که چگونه بتوانیم با حداقل نهاده‌ها یا با استفاده از ترکیباتی که به عنوان ضایعات سایر صنایع یا به اصطلاح محصول جانبی و by-product می‌نامیم تغذیه بهینه و با حداقل قیمت و حداکثر سودآوری داشته باشیم. نیاز به روش‌های جدید و بهینه فرآوری و توسعه و ارزیابی ارقام و هیبریدهای جدید علوفه‌ها به طوری که بتوان با کمترین مصرف آب و کمترین ردپای کربن بیشترین میزان مواد مغذی را از طریق آن‌ها تأمین نمود، می‌تواند گامی در جهت کاهش همزمان قیمت محصولات همراه با افزایش بهره‌وری و افزایش سلامت و آسایش دام باشد که متخصصین تغذیه می‌توانند در این زمینه نقش پر رنگی را ایفا نمایند. بنابراین تصور من این است که در سال‌های آتی نیاز به کارشناس خبره در تمامی زمینه‌ها بخصوص تغذیه و پرورش در سطح واحدهای تولیدی همواره بالا خواهد بود. به علاوه ایجاد و توسعه واحدهای تحقیق و توسعه و پشتیبانی فنی از محصولات در واحدهای مختلف تولیدی اعم از گله‌های پرورشی و کارخانجات خوراک، تولید مکمل و افزودنی هم یکی از موارد بالقوه در جذب فارغ‌التحصیلان توانمند خواهد بود. بنابراین توصیه و پیشنهاد من صرفاً تحصیل در این رشته نیست، بلکه تحصیل پویا و خلاق که منجر به ارائه نیروی کار خلاق و توانمند شود، بسیار ارزشمند خواهد بود. در این میان، ایجاد انگیزه برای یادگیری دانشجویان با همکاری واحدهای مختلف پرورشی صنعتی در قالب دوره‌های کارآموزی و کارورزی و حتی در طی دوره فعالیت‌های اجرایی پایان‌نامه قطعاً در توسعه نیروی انسانی مورد نیاز صنعت بسیار مؤثر خواهد بود. یادمان باشد که صنعت نیاز به فارغ‌التحصیل و کارشناس کاربلد و توانمند دارد، هر چند که خود صنعت هم باید به وظیفه‌اش در این ارتباط به واسطه فراهم نمودن حضور دانشجویان در واحدهای تولیدی عمل کند.

زمینه‌های شغلی گرایش تغذیه دام را چطور می‌بینید؟

در رابطه با گستره شغلی گرایش تغذیه دام می‌توان گفت در بین گرایش‌های دیگر رشته مهندسی علوم دامی و حتی بین سایر رشته‌های زیر مجموعه کشاورزی بی‌نظیر است. فارغ‌التحصیلان این گرایش می‌توانند به عنوان متخصص تغذیه و پرورش در گله‌های پرورش نشخوارکنندگان کوچک و بزرگ

آیا شما با علاقه و شناخت وارد رشته علوم دامی شده‌اید؟ چرا تغذیه دام؟

در سوال قبلی تا حدی به این سوال هم پاسخ دادم. شناخت به نسبت خوبی از این رشته در سال ۱۳۸۱ در سطح جامعه وجود نداشت. با این حال بنده قبل از انتخاب رشته سعی کردم از افراد مطلع و مرتبط با دام و دامپروری مشورت کنم و بر همین اساس علوم دامی و دامپروری را به دامپزشکی ترجیح دادم. در طول دوره کارشناسی آنس و علاقه قابل توجهی با این رشته ایجاد شد و با شناختی که از گرایش‌های مختلف پیدا کردم و ارتباطی که با دانشجویان کارشناسی‌ارشد داشتم، و علاقه‌ای که به تغذیه پیدا کردم با شناخت کامل در دوره کارشناسی‌ارشد صرفاً رشته تغذیه نشخوارکنندگان را انتخاب و در آن ادامه تحصیل دادم. در طول دوران تحصیل و دوران دانشگاه هم همواره با علاقه به تدریس و تحقیق در زمینه‌های مختلف تغذیه و فیزیولوژی تغذیه‌ای نشخوارکنندگان به خصوص گوساله‌ها و گاوهای دوره انتقال پرداخته‌ام.

تصویر ۳- بازدید مدیران تولید گله‌های گاو شیری استان اصفهان از کارخانه کیمیا دانش الوند

آیا با توجه به شرایط فعلی، تحصیل در گرایش تغذیه دام را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

به عقیده من جای کار قابل توجه و بازار کاری مناسبی چه برای خود اشتغالی و فعالیت‌های خرد و چه در زمینه اشتغال در مجموعه‌های بزرگ و صنعتی برای تمامی گرایش‌های علوم دامی

پرورشی را شامل می‌شود؛ بنابراین انتخاب صحیح اقلام خوراکی و تنظیم دقیق و صحیح جیره‌ها - که مستلزم ارزیابی دقیق ترکیبات خوراک و جیره می‌باشد - و همچنین پایش پاسخ دام به جیره می‌تواند نقش بسیار مهمی در سودآوری واحدهای دامپروری داشته باشد. به علاوه رعایت انصاف و صرفه و صلاح واحد تولیدی در انتخاب نوع مکمل‌ها و افزودنی‌های مصرفی و نیز انتخاب و خرید اقلام خوراکی، مشاوره مناسب در هنگام خرید و ذخیره‌سازی علوفه، فراهم نمودن امکان استفاده حداکثری از مواد و بقایای جانبی کشاورزی - صنعتی، و تحلیل درست واقع بینانه و بدون جهت‌گیری از وقایع گله متعاقب تغییرات در جیره یا اقلام مصرفی و حداکثر تلاش در جهت مدیریت خوراک‌دهی و آخور به منظور حداکثر نمودن زمان دسترسی دام به خوراک و کاهش هدر رفت آن می‌تواند مهمترین توصیه به متخصصین تغذیه شاعل در گله‌ها باشد. در ارتباط با محققین محترم، به نظر حقیر، ضمن این که حوزه‌های مختلف تغذیه، پرورش و فیزیولوژی تغذیه‌ای نیازمند تحقیقات بیشتر و گسترده هستند، مهمترین مشکل ما در کشور عدم تولید علوفه باکیفیت و متعاقباً استفاده بیش از حد از ترکیبات و اقلام کنسانتره‌ای و غلات در جیره‌های غذایی است. به نظر بنده ایجاد ارتباط مؤثر با متخصصین علم زراعت و اصلاح نباتات در زمینه شناسایی ظرفیت‌های داخلی، اصلاح و ارزیابی ارقام و هیبریدهای اصلاح شده علوفه‌ها و یا ایجاد راهکاری برای بهبود ارزش غذایی علوفه‌ها با روش‌های مختلف فرآوری که در سطح مزرعه امکان‌پذیر و قابل اجرا باشند می‌تواند نقش مهمی در بهبود اوضاع در سال‌های آتی داشته باشد. به علاوه به نظر می‌رسد ایجاد و توسعه آزمایشگاه‌های معتبر ارزیابی خوراک و ارزیابی علوفه در قالب آزمایشگاه‌های مرکزی دانشکده‌های کشاورزی و یا بخش خصوصی و تدوین استانداردهایی در زمینه قیمت‌گذاری علوفه‌ها بتواند تا حدی از مشکلات حوزه علوفه کم کند.

تصویر ۴- سخنرانی در دومین کنگره بین‌المللی علوم دامی ایران، دانشگاه تهران

مشغول به کار شوند. بسیاری از مدیران تولید در گله‌های مختلف، فارغ‌التحصیل گرایش تغذیه هستند. به علاوه در کارخانه‌های خوراک، تولید مکمل و فرآوری خوراک به عنوان متخصص تغذیه و جیره‌نویسی، کنترل فرایند، ارزیابی و ... می‌توانند اشتغال داشته باشند. به علاوه در بسیاری از واحدهای تولیدی در زمینه‌های کنترل کیفی و تحقیق و توسعه نیاز به فارغ‌التحصیلان توانمند وجود دارد. در زمینه‌های مشاوره‌ای هم بسیاری از فارغ‌التحصیلان تغذیه حضور موفقی دارند.

از نظر شما آیا متخصصان تغذیه دام در جایگاه واقعی خودشان در صنعت دامپروری قرار دارند؟

با وجود این که فارغ‌التحصیلان تغذیه وضعیت بهتری نسبت به سایر گرایش‌ها دارند، ولی به عقیده بنده در سال‌های آتی وضعیت بهتر هم خواهد شد و با درک مناسب از جایگاه متخصصین تغذیه چه به عنوان مشاور و چه به عنوان کارشناس تغذیه و پرورش در زمینه‌های مختلف اعم از گوساله، تلیسه، گاو شیرده، گاو دوره انتقال و ... زمینه‌های کاری جدیدی در بسیاری از گله‌ها و واحدهای پرورشی ایجاد خواهد شد.

نظر شما در مورد آینده گرایش تغذیه دام چیست؟

در آینده با افزایش فشارهای زیست محیطی و نیز افزایش فراهمی محصولات جانبی در کنار کاهش دسترسی به نهاده‌های معمول و لزوم تلاش بیشتر در جهت تولید پایدار و کاهش رد پای کربن و نیز افزایش توجه به سلامت و ماندگاری دام همزمان با افزایش تولید، نیاز به متخصصین تغذیه در سطوح مختلف افزایش خواهد یافت. البته در همین حال توسعه سیستم‌های پایش مبتنی بر اینترنت اشیا و هوش مصنوعی هم می‌توانند علاوه بر فراهم نمودن برخی مزایا و داده برای مدیریت بهتر به چالشی در زمینه اشتغال تبدیل شوند. به نظر در برخی زمینه‌ها امکان اتوماسیون بیشتری وجود خواهد داشت ولی همچنان مسائل پایه‌ای بسیاری همانند افزایش قیمت نهاده‌ها و افزایش سهم تغذیه از کل هزینه‌های تولید، مدیریت خوراک‌دهی و مدیریت آخور در کنار مسائلی همانند ارزیابی خوراک و فورمولاسیون بهینه خوراک وجود دارند که در آینده نیاز به متخصصین تغذیه همچنان وجود داشته باشد.

چه پیامی برای فعالان و محققان حوزه تغذیه دام دارید؟

حوزه تغذیه، حوزه‌ای پُر چالش در گله‌ها است به این دلیل که در شرایط کشور ما تغذیه بیش از ۷۰ درصد از هزینه‌های

از نظر شما بهترین و مهم‌ترین دستاورد شما برای جامعه علمی چیست؟

بنیان‌گذاری شرکت دانش بنیان کیمیا دانش الوند به عنوان بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین تولیدکننده انواع مکمل چربی در تغذیه دام و طیور و تلاش برای حمایت از تحقیقات محصول محور و انجام اولین تحقیقات در زمینه التهاب در دوره انتقال و ارزیابی میزان بیوهیدروژناسیون شکمبه‌ای اسیدهای چرب غیراشباع از مهم‌ترین این دستاوردها می‌باشد. با این حال تلاش جهت توسعه آنزیم‌های مؤثر بر تجزیه لینین که در آینده از آن‌ها بیشتر خواهیم شنید و انجام پروژه غربال‌گری لاین‌های مختلف ذرت ایرانی جهت ارزیابی ویژگی‌های علوفه‌ای و تلاش جهت انتخاب هیبریدهای مناسب کشت برای تولید علوفه در سال‌های اخیر از مهم‌ترین برنامه‌های تحقیقاتی اینجانب بوده است.

بزرگ‌ترین شکست‌ها و موفقیت‌های شما در زندگی‌تان چه بوده است و دلایل آن‌ها را چه می‌دانید؟

داشتن خانواده‌ای پویا و شاد، دانشجویانی سرزنده و تربیت نیروهای متخصصی که در بخش‌های مختلف صنعت بزرگ دامپروری در حال ایفای نقش هستند و در نهایت توسعه روش‌های تولید مکمل‌های مختلف چربی از بزرگ‌ترین موفقیت‌های بنده بوده که قطعاً با کمک خداوند، دعای خیر پدر و مادر، حمایت‌های اساتید و پیشکسوتان و تلاش‌های شبانه‌روزی به دست آمده‌اند. خداوند متعال را برای همه این موفقیت‌ها شاکرم. به حمدلله شکستی در زندگی نداشته‌ام، چه در عرصه زندگی فردی و اجتماعی و چه زندگی حرفه‌ای همواره در سطح مناسب و قابل قبولی فعالیت کرده‌ام ولی آرامش در زندگی را اولویت خود قرار داده و از ورود به مسابقه‌های بی اساسی که آرامش ذهنی و کیفیت کارهای من را تحت تأثیر قرار می‌دهند، همواره خودداری می‌کنم.

چه کسی را به عنوان الگو در زندگی خودتان می‌دانید؟

به نظرم زندگی فردی و اجتماعی و حرفه‌ای نیاز به الگوهای متفاوتی دارند، ولی لزوماً ما در زندگی نیاز به الگو نداریم؛ بلکه نیاز داریم برخی اصول و اهداف را سرلوحه کارهای خودمان قرار دهیم. برای بنده سخت‌کوشی و رعایت اخلاق و زندگی مسالمت‌آمیز سرلوحه است. در زندگی حرفه‌ای اگر اخلاق را رعایت کنیم و سخت‌کوش باشیم قادر خواهیم بود به همه اهدافمان برسیم.

بدترین و بهترین خاطرات دوران کاری و تحصیلی که بخواهید از آن‌ها یاد کنید، کدام‌اند؟

در دوران زندگی حرفه‌ای چه در دانشگاه و چه در محیط خارج از دانشگاه لحظات تلخ و شیرین زیادی وجود داشته‌اند. با این حال بهترین خاطره من از دوران تحصیلی تولد فرزندم پارسا بود که تقریباً همزمان با عزیمت به دوره فرصت مطالعاتی بود. قبولی در مقطع دکتری سه دانشگاه معتبر کشور (تهران، تربیت مدرس و فردوسی مشهد) در سال ۱۳۸۷ هم یکی دیگر از خاطرات خوبم بود که همزمان با انجام کارهای تحقیقاتی دوره کارشناسی‌ارشد رقم خورد و نشان‌دهنده سخت‌کوشی و مطالعه عمیق بود، در حالی که هیچ وقت و در هیچ مقطعی هیچ جزوه‌ای مطالعه نکردم. یکی دیگر از خاطرات خوب من تولید صنعتی ترکیبات سنتز شده در آزمایشگاه و به اصطلاح scale up کردن محصولاتی بود که در آزمایشگاه ساخته شده بود و توانستیم آن‌ها را در سطح پایلوت و سپس صنعتی تولید و تأییدیه دانش بنیان برای این محصولات را اخذ نماییم. شاید مهم‌ترین دستاورد من از دوران تحصیلی باور به توانستن بود که سعی کردم همیشه آن را به دانشجویانم منتقل کنم و از آن‌ها بخواهم تا زمانی که به خواسته‌هایشان نرسیده‌اند دست از تلاش برندارند. بدترین خاطره من در طول دوران کاری حادثه‌ای بود که در محل کارخانه پرشیافت در سال ۱۳۹۸ رخ داد که آغازی بر رعایت بیشتر اصول ایمنی و حرفه‌ای بود تا ان‌شاءالله شاهد هیچ حادثه‌ای نباشیم.

تصویر ۵- گاوداری آرشام دام ارس، فکا

اولین کسی که بعد از شنیدن نام "استاد" به ذهنتان می‌آید، چه کسی/ کسانی هستند؟

بی شک افراد زیادی در عرصه‌ها و زمینه‌های مختلف وجود دارند. دکتر علی نیکخواه به سبب پایداری و تلاش خستگی ناپذیرشان در مطالعه و روزآمدی، دکتر مهدی دهقان بنادکی به عنوان فردی که بیش از ۱۸ سال است با ایشان چه به عنوان استاد راهنما و چه همکار و شریک در ارتباط هستیم به عنوان فردی واقع‌گرا و باسواد و مشتاق یادگیری، دکتر کامران رضایزدی و دکتر حسن فضائلی به عنوان اساتید و دوستانی صمیمی و دکتر قربانی و دکتر دانش مسگران به عنوان نماد اخلاق و انسانیت در عین عمق دانش زیاد همواره برای من الگو و قابل احترام هستند.

آیا با توجه به شرایط فعلی، ادامه تحصیل در مقاطع تحصیلات تکمیلی را به دانشجویان پیشنهاد می‌دهید؟

اگر بنده بخواهم پیشنهادی در این ارتباط بدهم این پیشنهاد چند وجهی خواهد بود. به نظر شخص بنده اولاً بهتر هست دانشجویان پس از گذراندن دوره کارشناسی حداقل به مدت ۲ سال دوره کارورزی یا طرح را در یکی از واحدهای صنعتی بگذرانند تا در صورت علاقه واقعی وارد عرصه‌های تحصیلات تکمیلی شوند. دانشجویانی که وارد دوره‌های تحصیلات تکمیلی می‌شوند این مطلب را باید در نظر داشته باشند که فارغ‌التحصیلان دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی برای جذب در واحدهای تولیدی نیاز به مهارت‌هایی غیر از مواردی دارند که در دوره‌های تحصیلات تکمیلی به دست می‌آورند، که از جمله این موارد می‌توان به مهارت برقراری ارتباط و کار تیمی در محیط‌های حرفه‌ای اشاره نمود. به علاوه دانش تئوری پایه و اساس ایده‌پردازی‌ها و پیشرفت در محیط کاری است که در سایه مطالعه و بروز رسانی دانش هر فرد ایجاد می‌شود. ب

نابراین با توجه به سهولت نسبی ورود به مقاطع تحصیلات تکمیلی در شرایط کنونی لطفاً فقط افرادی که علاقمند تحقیق و پژوهش و ایده‌پردازی هستند وارد این دوره‌ها شوند. دوره تحصیلات تکمیلی لزوماً منجر به موفقیت شغلی یا بهبود موقعیت اجتماعی شما نمی‌شود. در هر مقطعی اگر قصد ورود به بازار کار در محیط‌های صنعتی را دارید آمادگی شروع از صفر را داشته باشید. پیشرفت در این صنعت تدریجی رخ می‌دهد و یک شبه به دست نمی‌آید.

نظر شما درباره ادامه تحصیل در خارج از کشور چیست؟ چه پیشنهادی می‌دهید؟

به نظرم در ایران و گروه‌های مختلف آموزشی با حضور اساتید جوان و دانشمند و با در نظر گرفتن امکانات مناسب آزمایشگاهی در دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های کشور و فارمی بخش خصوصی که معمولاً با تلاش اساتید راهنما و حسن نیت سرمایه‌گذاران محترم در اختیار دانشجویان قرار می‌گیرد، محدودیتی برای انجام آزمایش‌های مختلف از نظر فنی و تکنیکال وجود ندارد. تنها عامل محدودکننده امروز ما هزینه‌های بسیار بالای فرایندهای پژوهشی با کیفیت و عدم تأمین مالی مناسب آن‌ها از طریق دانشگاه‌ها است. بنابراین نیاز چندانی به ادامه تحصیل در خارج از کشور وجود ندارد. می‌توان برخی نقص‌ها را نیز با دوره فرصت مطالعاتی جبران نمود. با این حال اگر کسی علاقمند به تحصیل در خارج از کشور در کشوری خاص یا همکاری با استادی خاص باشد، محدودیتی در این رابطه وجود ندارد. صد البته که بازگشت افراد تحصیل کرده در خارج از کشور می‌تواند سطح علمی فعالیت‌های مختلف در داخل را هم افزایش دهد. با این حال مهمترین مشکل در حال حاضر به دلیل مشکلات مالی و تحریم و عدم صدور ویزا و ... ایزوله شدن نسبی محیط‌های علمی و آکادمیک و عدم وجود ارتباط مناسب و مستمر با دانشگاه‌های معتبر دنیا و عدم توان شرکت در کنگره‌ها و کنفرانس‌های علمی معتبر است که می‌تواند در بهبود وضعیت بسیار راهگشا باشد.

پیشنهاد شما برای بهبود وضعیت کشاورزی و دامپروری به‌ویژه در دوران پساکروناپی و شرایط حاضر چیست؟

استفاده از نیروی متخصص و تحصیل کرده کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا در زمینه کشت، پرورش دام و پایش سلامت دام، استفاده از ابزارهای بر پایه هوش مصنوعی، توجه به جزئیات به ظاهر کم اهمیت و در نهایت بهبود کیفیت تولیدات و بهبود وضعیت سلامت و ماندگاری دام در گله.

شما یک چهره شناخته‌شده در تخصص خود هستید؛ راز موفقیت خود را در چه چیزی می‌بینید؟

صد البته که شناخته شده‌تر از من خیلی‌ها هستند و این نظر لطف شما است ولی همان‌طور که قبلاً هم عنوان کردم به عنوان یکی از خدمت‌گزاران این صنعت و این رشته قطعاً پشتکار، اعتماد به نفس، انصاف و اخلاق می‌تواند راز موفقیت همه ما باشد.

سخن پایانی نویسنده

"رویکرد بین رشته‌ای: تغذیه دام یعنی زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، شیمی و ..."، عنوانی است که آقای دکتر حامد خلیل‌وندی به‌روزیار برای این مصاحبه انتخاب کرده‌اند. در این راستا می‌توان عنوان کرد که از نظر آقای دکتر خلیل‌وندی به‌روزیار، دانشجویان عزیز علاوه بر تلاش و توکل بر خداوند بلند مرتبه، برای موفقیت در زندگی شخصی تنها تحصیلات دانشگاهی کافی نیست؛ بلکه در هر زمینه‌ای چند عامل برای موفقیت خیلی مهم هستند؛ که این چند عامل شامل "پشتکار، اعتماد به نفس، انصاف و اخلاق" هستند. پیشنهاد ایشان برای بهبود وضعیت کشاورزی و دامپروری به‌ویژه در دوران پساکرونا و شرایط حاضر، در نظر گرفتن مواردی همچون استفاده از نیروی متخصص و تحصیل کرده کارآمد، استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا در زمینه کشت، پرورش دام و پایش سلامت دام، استفاده از ابزارهای بر پایه هوش مصنوعی، توجه به جزئیات به ظاهر کم اهمیت و در نهایت بهبود کیفیت تولیدات و بهبود وضعیت سلامت و ماندگاری دام در گله می‌باشند که حتماً باید برای بهبود وضعیت و افزایش بهره‌وری گله‌ها در نظر گرفته شوند. در این میان، پیام دکتر خلیل‌وندی برای محققین محترم گرایش تغذیه دام ضمن این که حوزه‌های مختلف تغذیه، پرورش و فیزیولوژی تغذیه‌ای نیازمند تحقیقات بیشتر و گسترده هستند، این بود که مهمترین مشکل ما در کشور عدم تولید علوفه باکیفیت و متعاقباً استفاده بیش از حد از ترکیبات و اقلام کنسانتره‌ای و غلات در جیره‌های غذایی است. به نظر ایشان ایجاد ارتباط مؤثر با متخصصین علم زراعت و اصلاح نباتات در زمینه شناسایی ظرفیت‌های داخلی، اصلاح و ارزیابی ارقام و هیبریدهای اصلاح شده علوفه‌ها و یا ایجاد راهکاری برای بهبود ارزش غذایی علوفه‌ها با روش‌های مختلف فرآوری که در سطح مزرعه امکان‌پذیر و قابل اجرا باشند می‌تواند نقش مهمی در بهبود اوضاع در سال‌های آتی داشته باشد. همچنین در این راستا، به نظر می‌رسد ایجاد و توسعه آزمایشگاه‌های معتبر ارزیابی خوراک و ارزیابی علوفه در قالب آزمایشگاه‌های مرکزی دانشکده‌های کشاورزی و یا بخش خصوصی و تدوین استانداردهایی در زمینه قیمت‌گذاری علوفه‌ها بتواند تا حدی از مشکلات حوزه علوفه کم کند. ایشان همچنین بیان کردند که تحصیل در دوره تحصیلات تکمیلی لزوماً منجر به موفقیت شغلی یا بهبود موقعیت اجتماعی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان این گرایش و سایر گرایش‌های رشته مهندسی علوم دامی نمی‌شود. بلکه در هر مقطعی اگر قصد ورود به بازار کار در محیط‌های صنعتی را دارید باید آمادگی شروع از صفر را داشت و باید در نظر گرفت که پیشرفت در این صنعت تدریجی رخ می‌دهد و یک شبه به دست نمی‌آید.

|با آرزوی ایرانی سربلند|

دیدگاه شما نسبت به آینده رشته مهندسی علوم دامی در ایران چگونه است؟

اگر واقع بینانه نگاه کنیم، آینده رشته مهندسی علوم دامی بخصوص در ایران به نظرم سایه-روشن است. نیازها و الزامات جامعه و از طرفی پیشرفت‌های اخیر قطعاً چهره این رشته را در ۲۰ الی ۵۰ سال آینده به شدت تغییر خواهد داد. از طرفی افزایش نیاز و تقاضا برای محصولات دامی وجود خواهد داشت و از طرفی دیگر مخاطرات و محدودیت‌های اقلیمی و زیست‌محیطی همانند آب می‌توانند تولید و تأمین نهاده‌های سنتی را به خطر بیندازند و از طرفی دیگر توان و قدرت خرید مصرف‌کننده قطعاً بر بازار سایه خواهد افکند. در کنار این گزارش‌هایی مبنی بر تولید گوشت آزمایشگاهی بر مبنای کشت بافت و یا با استفاده از پرینترهای سه بعدی، می‌توانند روند تولید و عرضه محصولات را متحول کنند. به نظر می‌رسد بقای هر صنعتی وابسته به توان آن در تطابق با نیازهای روز باشد، بنابراین وظیفه ما تلاش در جهت روزآمدسازی و توجه به نیازها و خواست مصرف‌کننده در کنار توجه به محدودیت‌های اقلیمی در سال‌های آتی خواهد بود. قطعاً نیازمند استفاده از فناوری‌های نوین در سطحی گسترده‌تر خواهیم بود. به نظر من اصلاح نباتات به شیوه مولکولی در تولید اقلام خوراکی با غلظت بالاتر مواد مغذی گوارش‌پذیر بسیار تأثیرگذار خواهد بود و به جرأت شاید بتوان گفت چند سال آینده دوره یک‌ه تازی آنزیم‌ها با هدف بهبود گوارش‌پذیری مواد مغذی و کاهش ردپای کربن در نشخوارکنندگان باشد.

و به عنوان سخن آخر ...

شاد باشید و مانا.

Publisher Note

Animal Science Students Scientific Association, Campus of Agriculture and Natural Resources at the University of Tehran

Submit Your Manuscript:

https://domesticjz.ut.ac.ir/contacts?_action=loginForm